

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012 ΤΕΥΧΟΣ 180ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012 | ΤΥΧΟΣ 180ον

ΟΣΙΟΣ ΝΙΚΩΝ Ο «ΜΕΤΑΝΟΕΙΤΕ»

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ 2589

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ 5, 23100 ΣΠΑΡΤΗ

Τηλ. 27310 26580

Fax 27310 26581

www.immspartis.gr

email: info@immspartis.gr

imm-spar@otenet.gr

ΕΚΔΟΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗΣ

κ.κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

ΑΡΧΙΜ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΟΣΜΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ: 0,60€

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΑΝΝΑ Α. ΧΙΩΤΗ

Τριακοσίων 48, Σπάρτη

τηλ. 27310 81253

info@lakonikos.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστός ἐπὶ γῆς, ὑψώθητε» 71

Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου

Θέματα Λατρείας

Ἡ Τιμὴ τῶν Ἁγίων.....73

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρουσῆς κ. Θεοκτίστου

Οἱ Πατέρες στὸν σύγχρονο κόσμο

Ὁ πνευματικὸς λήθαργος 74

Ἀρχιμ. Ἐφραίμ Μιλιάδου, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Προσεγγίσεις καὶ προβληματισμοί

Ἀντίδοτο στὸ θάνατο καὶ στὴ δυστυχία.....75

Ἀρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη, Καθηγουμένου

τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος

Ξαναγιεννιέται.....77

Ὅσιολ. Μοναχοῦ Μωσῆ Ἀγορεῖτου

Νεανικὸί Ἀγκυροβολισμοί

Ἵπερβαίνοντας τὸν φόβο 79

Νικολάου Ζαχαράκη, Ὑποψ. Διδάκτορος Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων

Σύγχρονες Μορφές Γερόντων καὶ Ἀσκητῶν

Γέροντας Ἀμφιλόχιος Μακρῆς

Μία σύγχρονη μορφή τῆς Πάτμου 81

Παναγιώτη Μπουγάδη, Θεολόγου

Ἀπὸ τῆ ζωῆ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας

Γεγονότα - Σχόλια 83

Χρονικά Ἱερᾶς Μητροπόλεως 87

«Χριστός γεννᾶται, δοξάσατε, Χριστός ἐπί γῆς, ὑψώθητε»

Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐσταθίου

Γιορτάζει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας τοῦ Χριστοῦ μας τὴ Γέννηση. Γιορτάζει τὸ ἀνεπανάληπτο γεγονός τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Θεοῦ, πού μέ κίνητρο τὴν ἀπροσμέτρητη ἀγάπη Του ἦλθε κοντά στόν κουρασμένο ἀπὸ τὴ βιοπάλη καὶ καταπληγωμένο ἀπὸ τὴν πολύνυμη ἀμαρτία ἄνθρωπο.

Καὶ ἦλθε κοντά μας γιὰ νά μᾶς μεταμορφώσει ἀπὸ ἀγρίους σ' ἀγίους. Ἦλθε γιὰ νά μᾶς ἀνορθώσει, γιὰ νά μᾶς παρηγορήσει, γιὰ νά μᾶς δώσει τὴ σωτήρια ἐλπίδα καὶ γιὰ νά μᾶς ἐξασφαλίσει ὅλα τὰ ἐφόδια τῆς ἐπίγειας εὐτυχίας μας καὶ τῆς αἰώνιας μακαριότητάς μας.

Αὐτόν τόν σκοπό τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Γεννήσεως βλέπουν μέ τίς πνευματικές διόπτρες τους οἱ θεοφώτιστοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτό τό μυστικό μᾶς ἀποκαλύπτουν μέ τούς θερμούς, βαθυστόχαστους καὶ ἐλπιδοφόρους λόγους τους, πού ἔχουν συνθέσει καὶ μέ δύναμη ἔχουν ἐκφωνήσει τὴν κατάλληλη στιγμή.

Αὐτό εἶναι τό νόημα ὄλων τῶν ἐκπάγλου ὠραιότητος χριστουγεννιάτικων ὕμνων, πού μέ τέχνη καὶ ἔμπνευση δημιούργησαν καὶ μελοποίησαν χαρισματικοὶ Ἅγιοι, ὥστε νά τέρπεται ἀκόμη καὶ ἡ ἀκοή μας, μὰ περισσότερο νά εὐφραίνεται ἡ καρδιά μας, νά φωτίζεται ἡ διάνοιά μας καὶ νά στηρίζονται τὰ διαβήματά μας.

Τὰ ἐφετινά Χριστούγεννα γιὰ μᾶς τούς ἔλληνες, πού κατοικοῦμε σ' αὐτὴ τὴν ἔνδοξη Χώρα, πού σήμερα διασύρεται καὶ ποικιλοτρόπως δοκιμάζεται, ἔχουν ἰδιαίτερη σημασία.

Εἶναι ἀνάγκη νά τὰ ἰδοῦμε καὶ ἀπὸ μία ἄλλη ὀπτική γωνία, γιὰ νά ὠφεληθοῦμε καὶ νά στηριχθοῦμε στὴ δύσκολη περίοδο τῆς δοκιμασίας μας.

Ὁ Κύριός μας καὶ Θεός μας γεννήθηκε ἀδύναμο βρέφος καὶ φτωχός, ἀφοῦ δέν εἶχε οὔτε τὰ στοιχειώδη καὶ ἀπαραίτητα γιὰ κάθε παιδί πού ἔρχεται στόν κόσμο. Δέν ἔχει στέγη, ἀφοῦ ἀνακλίνεται στὴ φάτνη, οὔτε ζεστασιά, ἀφοῦ αὐτὴ τοῦ τὴν ἐξασφαλίζουν τὰ ἄλογα ζῶα μέ τὴν ἀναπνοή τους. Γεννήθηκε καὶ ἀμέσως δοκίμασε τὰ δεινά τῆς ἐξορίας καὶ φυγῆς στὴν Αἴγυπτο, ἀφοῦ ὁ Ἡρώδης ἐτοίμασε τό ξίφος του γιὰ νά τό φονεύσει.

Ἀλήθεια, πόση παρηγοριά δέν παίρνουν ὅλοι ἐκεῖνοι πού εἶναι φτωχοὶ καὶ ἄστεγοι, πού δέ διαθέτουν τὰ πιά στοιχειώδη καὶ ἀπαραίτητα γιὰ τόν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὰ παιδιά τους καὶ προσπαθοῦν νά χορτάσουν τό ἄδειο στομάχι τους ἀπὸ αὐτὰ πού εὐρίσκουν στόν κάλαθο τῶν ἀχρήστων ἢ στά συσσίτια πού ἡ Ἐκκλησία μας σάν φιλόστοργη μάνα μαζί καὶ ἄλλοι φορεῖς τούς ἐξασφαλίζουν, ὅταν ἀκοῦνε, ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός ἦταν φτωχός καὶ ἄστεγος!

Τόν Χριστό μας βλέπουν ἐμπερίστατο καὶ κάνουν ὑπομονή μέχρι νά περάσει ἡ ὄργη τοῦ κακοῦ καὶ ἡ φτώχεια, πού ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια ἔδειξε πάλι τό σκληρὸ της πρόσωπο.

Τὴν ἀπειλή τοῦ Ἡρώδη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ ἀγίου βρέφους, πού ἔχει τὴν τελειότητα καὶ τὴν ἀναμαρτησία στόν ἀπόλυτο βαθμό, ἀκοῦνε οἱ ταλαίπωροι ὁμόθρησκοι καὶ ὁμοεθνεῖς μας καὶ διαπιστώνουν ὅτι τό πρόσωπο τῆς ἐξουσίας εἶναι σ' ὅλες τίς ἐποχές τό ἴδιο καὶ ταυτίζονται τὴν ἐξορία τοῦ Κυρίου μας στὴν Αἴγυπτο καὶ τίς δοκιμασίες τῆς φυγῆς του ἐκεῖ μέ τίς περιπέτειες τῆς Χώρας μας, πού τίς ἐπέβαλαν ὅσοι δικοὶ μας δέν τὴν ἀγαποῦν πραγματικά, ἀλλὰ προπάντων οἱ εὐρωπαῖοι, πού, ἐνῶ προσποιοῦνται τούς φίλους, μᾶς πίνουν τό αἷμα καὶ μᾶς ἔχουν ὀδηγήσει σέ πρωτόγνωρη περιπέτεια.

Στὰ αφτιά ὄλων ἤχουν τὰ λόγια τὰ δικά Του, πού πρέπει νά προσέξουμε γιὰ νά στηριχθοῦμε.

Ἐξορίσαμε ἀπό τή ζωή μας τόν Χριστό. Δέν τόν ὑπολογίσαμε στόν οἰκογενειακό προγραμματισμό, στά ἔξοδά μας καί στίς ἀπαιτήσεις μας. Δέ θελήσαμε νά ἰδοῦμε τόν Θεό στό πρόσωπο τοῦ κάθε συνανθρώπου μας, ἀφοῦ σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῶν πατέρων «Εἶδες τόν ἀδελφό σου, εἶδες τόν Θεό σου», καί ἀγαπήσαμε ὑπέρμετρα τόν ἑαυτό μας γι'αυτό μεταβάλαμε τήν κοινωνία μας σέ ζούγκλα καί ἔγινε ὁ ἕνας ἄνθρωπος γιά τόν ἄλλο λύκος.

«Εἰ ἐμέ ἐδίωξαν καί ὑμᾶς διώξουσι».

Ὅμως, σ' αὐτή τήν κοινωνική ἀναστάτωση καί ἐθνική περιπέτεια, ἐκτός ἀπό τήν ὑπομονή πού πρέπει νά δείξουμε καί τήν ὁποία μᾶς ἐξασφαλίζει ἡ πίστη μας στόν Θεό, πού μᾶς ἀγαπάει, ἐκτός ἀπό τήν ἐλπίδα μας, ὅτι ὅλα τά πικρά θά περάσουν κάποια στιγμή καί θά ἔλθουν καλύτερες ἡμέρες γιά τήν πατρίδα μας, εἶναι ἀνάγκη νά κάνουμε καί μιᾶ διερεύνηση καί μέ πνεῦμα αὐστηρῆς κριτικῆς νά μάθουμε τά αἷτια τῆς σημερινῆς δοκιμασίας.

Χωρίς δυσκολία θά διαπιστώσουμε, ὅτι γιά πάρα πολλά ἀπό τά πικρά πού συμβαίνουν εἴμαστε ὅλοι ἔνοχοι. Εἶτε μέ τόν λόγο μας, εἶτε μέ τή σιωπή μας, εἶτε μέ τήν ἀδιαφορία μας, εἶτε μέ τήν ὑπέρμετρη κατανάλωση, εἶτε μέ τή βουλιμία μας, εἶτε μέ τή φιλοδοξία καί τόν ἐγκλωβισμό μας, εἶτε μέ τή διαστροφή τῶν ἐπιθυμιῶν μας φτωχύναμε καί ἐπισύραμε τήν ὀργή τοῦ Θεοῦ.

Περιφρονήσαμε τόν ἅγιο Ἄρτο καί τό ἅγιο Ποτήριο καί γι' αὐτό πεινάμε καί διψᾶμε. Εἶχαμε ὡς σύνθημά μας τό «φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γάρ ἀποθνήσκομεν», γι' αὐτό ἐξανεμίσαμε τά ὑλικά ἀγαθά καί σήμερα ἔχει ἀρχίσει ἡ στέρησή τους. Δέ θελήσαμε νά μάθουμε ὅτι ἡ ζωή τοῦ χριστιανοῦ εἶναι ἀσκητική ζωή μέ τήν ἔννοια τῆς ὀλιγάρκειας καί τῆς ἐγκράτειας. Ἔχουμε λύπη, γιατί ὁ Χριστός μᾶς λείπει. Ἐξορίσαμε ἀπό τή ζωή μας τόν Χριστό. Δέν τόν ὑπολογίσαμε στόν οἰκογενειακό προγραμματισμό, στά ἔξοδά μας καί στίς ἀπαιτήσεις μας. Δέ θελήσαμε νά ἰδοῦμε τόν Θεό στό πρόσωπο τοῦ κάθε συνανθρώπου μας, ἀφοῦ σύμφωνα μέ τή διδασκαλία τῶν πατέρων «Εἶδες τόν ἀδελφό σου, εἶδες τόν Θεό σου», καί ἀγαπήσαμε ὑπέρμετρα τόν ἑαυτό μας γι'αυτό μεταβάλαμε τήν κοινωνία μας σέ ζούγκλα καί ἔγινε ὁ ἕνας ἄνθρωπος γιά τόν ἄλλο λύκος.

Μέ ἀφορμή τή Μεγάλη Γιορτή τῶν Χριστουγέννων ἄς συνειδητοποιήσουμε ὅλες αὐτές τίς ἀλήθειες, ὅσο πικρές καί ἄν εἶναι, καί ἄς διορθώσουμε τά σοβαρά μας λάθη. Τότε ὁ Κύριός μας θά σταθεῖ κοντά μας, ὄχι μόνο παρηγορητής καί ἐνισχυτής μας, ἀλλά κυρίως λυτρωτής μας. Τό θέλει ὡς πατέρας μας καί μπορεῖ ὡς Θεός μας.

Στά χέρια Του ὅλα μεταβάλλονται. Τά βάσανά μας εἶναι ὁ μισθός πού χρειάζεται γιά νά ἐξασφαλίσουμε τό εἰσιτήριο γιά τόν Παράδεισο.

Εἴμαστε ὅλοι παιδιά ἑνός Ἀθάνατου Πατέρα. Τί εἶδους ἀθάνατος πατέρας θά ἦταν, ἄν δέ δημιουργοῦσε ἀθάνατα παιδιά, ὅμοια μέ Ἐκεῖνον; Ἄς ἔχουμε αἰσιοδοξία, γιά νά βλέπουμε τά λουλούδια, γιατί ἡ ἀπαισιοδοξία μᾶς κάνει νά βλέπουμε μόνο τά σκουπίδια.

Ἡ Τιμὴ τῶν Ἀγίων

Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀνδρούσης κ. Θεοκτίστου

«Πόσα ἂν ἔκαμες, ἵνα προστάτην εὐρησθῆς σε βασιλεῖ προσάγοντα καὶ ὑπὲρ σοῦ πρὸς αὐτὸν τοὺς λόγους ποιούμενον; Τοὺς οὖν προστάτας τοῦ γένους παντός, τῷ Θεῷ ὑπὲρ ἡμῶν τὰς ἐντεύξεις ποιούμενους, οὐ τιμητέον; Ναὶ μὴν τιμητέον, ναοὺς ἐγείροντας τῷ Θεῷ ἐπὶ τῷ τούτων ὀνόματι, καρποφορίας προσάγοντας, τὰς τούτων μνήμας γεραίροντας καὶ ἐν αὐταῖς εὐφραينوμένους πνευματικῶς... Ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς καὶ κατανύξει καὶ τῶν δεομένων ἐλέω τοὺς ἀγίους θεραπεύσωμεν. Στήλας αὐτοῖς ἐγείρωμεν, ὀρωμένάς τε εἰκόνας, αὐτοὶ ἔμψυχοι στήλαι αὐτῶν καὶ εἰκόνες, τῇ τῶν ἀρετῶν μιμήσει γενώμεθα. Τὴν Θεοτόκον, ὡς κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοῦ Μητέρα, τιμήσωμεν. Τὸν προφήτην Ἰωάννην, ὡς πρόδρομον καὶ βαπτιστήν, ἀπόστολόν τε καὶ μάρτυρα... Τοὺς ἀποστόλους, ὡς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου καὶ αὐτόπτας..., τοὺς τε Κυρίου μάρτυρας ἐκ παντός τάγματος ἐκλελεγμένους ὡς στρατιώτας Χριστοῦ, ὧν ταξίαρχος ὁ πρωτοδιάκονος Χριστοῦ καὶ ἀπόστολος καὶ πρωτομάρτυς Στέφανος καὶ τοὺς ὁσίους πατέρας ἡμῶν, τοὺς θεοφόρους ἀσκητάς, τοὺς τὸ χρονιώτερον καὶ ἐπιπονώτερον μαρτύριον τῆς συνειδήσεως διαθλήσαντες. Τοὺς πρὸ τῆς χάριτος προφήτας, πατριάρχας, δικαίους, τοὺς προκατηγγελκότας τὴν τοῦ Κυρίου παρουσίαν. Τούτων πάντων ἀναθεωροῦντες τὴν πολιτείαν, ζηλώσωμεν τὴν πίστην, τὴν ἀγάπην, τὴν ἐλπίδα, τὸν ζῆλον, τὸν βίον, τὴν καρτερίαν τῶν παθημάτων, τὴν ὑπομονὴν μέχρις αἵματος, ἵνα καὶ τῶν τῆς δόξης στεφάνων αὐτοῖς κοινωνήσωμεν».

Πόσα δὲ θὰ ἔκανες γιὰ νὰ βρεῖς ἕναν προστάτη πού νὰ μπορεῖ νὰ σὲ παρουσιάσει σὲ θνητὸ βασιλεῖ καὶ νὰ μιλήσει σ' αὐτὸν γιὰ σένα; Δὲν πρέπει, λοιπόν, νὰ τιμᾶμε τοὺς προστάτες ὁλόκληρου τοῦ ἀνθρώπινου γένους, που μεσιτεύουν γιὰ μᾶς στὸν Θεό; Βεβαίωτατα

πρέπει νὰ τοὺς τιμᾶμε, ἀνεγείροντας στὸν Θεὸ ναοὺς πού θὰ φέρνουν τὸ ὄνομά τους, προσφέροντας δῶρα, δοξάζοντας τὶς μνήμες τους καὶ ἐορτάζοντάς τες μὲ πνευματικὴ εὐφροσύνη... Ἄς τιμήσουμε τοὺς ἀγίους μὲ ψαλμούς καὶ ὕμνους καὶ πνευματικὰ ἄσματα, μὲ κατάνυξη, καθὼς καὶ μὲ ἐκδηλώσεις εὐσπλαχνίας σ' αὐτοὺς πού ἔχουν ἀνάγκη.

Ἄς ἀνεγείρουμε ἀναμνηστικὲς στήλες σ' αὐτοὺς καὶ εἰκόνες πού νὰ θυμίζουν ἐκείνους. Ἄς τιμήσουμε τὴ Θεοτόκο, ὡς κυρίως καὶ πράγματι Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Τὸν προφήτη Ἰωάννη, ὡς πρόδρομο καὶ βαπτιστή καὶ ἀπόστολο καὶ μάρτυρα.... Τοὺς ἀποστόλους, ὡς ἀδελφούς τοῦ Κυρίου καὶ αὐτόπτες μάρτυρες Αὐτοῦ... καὶ τοὺς μάρτυρες τοῦ Κυρίου, πού διαλέχτηκαν ἀπὸ κάθε τάξη, ὡς στρατιῶτες Χριστοῦ, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς εἶναι ὁ πρωτοδιάκονος Χριστοῦ καὶ ἀπόστολος καὶ πρωτομάρτυρας Στέφανος καὶ τοὺς ὁσίους Πατέρες μας, τοὺς θεοφόρους ἀσκητές, αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἀντιμετώπισαν μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τὸ μαρτύριο τοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως, πού εἶναι τὸ πιὸ μακροχρόνιο καὶ βασανιστικό. Τοὺς προφήτες πού ἔζησαν πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς «χάριτος», τοὺς πατριάρχες, τοὺς δικαίους, οἱ ὁποῖοι προφήτεψαν τὴν ἐμφάνιση τοῦ Κυρίου. Ἀφοῦ λοιπὸν ἐξετάσουμε μὲ προσοχὴ τὴ ζωὴ ὅλων αὐτῶν, ἂς μιμηθοῦμε τὴν πίστη, τὴν ἀγάπη, τὴν ἐλπίδα, τὸ ζῆλο, τὸ βίον, τὴν καρτερία σὲ συμφορές, τὴν ὑπομονὴ μέχρι θανάτου, γιὰ νὰ συμμετάσχουμε μαζί μ' αὐτοὺς στὴν ἀπονομὴ τῶν στεφάνων τῆς δόξας.

Πραγματολογικὴ παρατήρηση: Περικοπή ἀπὸ τὸ 15ο κεφάλαιο τοῦ ἔργου τοῦ Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ «Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως» (Ε.Π. 94, 1165-1168)

Ὁ καλύτερος ἐορτασμὸς τῆς μνήμης τῶν ἁγίων εἶναι καὶ γιὰ τὸν Ἰωάννη τὸ Δαμασκηνὸ ἡ μίμηση τῶν ἁγίων.

Ὁ πνευματικός λήθαργος

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ Μιλτιάδου,

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων Σπάρτης

Οἱ πατέρες τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, μᾶς λέγουν πολύ σοφά ὅτι ἡ πνευματικὴ ὀκνηρία εἶναι τό σαράκι τῆς ψυχῆς. Ἀπειλεῖ τὸν ἄνθρωπο στὴν καθημερινή του ζωὴ, ὅταν ἀγωνίζεται γιὰ νὰ ζεῖ βαθιὰ πνευματικὴ ζωὴ.

Ἡ πνευματικὴ ἐπαγρύπνηση πρέπει νὰ διαρκεῖ μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας. “Γίνου πιστός ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς” (Ἀποκ. 2, 10). Ὁ πόλεμος δέ σταματᾷ οὔτε ἓνα λεπτό. Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀγωνισθοῦμε πρέπει νὰ ἀγαπᾶμε μέ πάθος τὸν Κύριό μας. Οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας πού βαθιὰ ἀγάπησαν τὸν Θεό, κάθε κόπο γιὰ χάρη Του τὸν θεωροῦσαν ἀκοπίαστο, κάθε πόνος ἄπονο, κάθε θλίψη εὐεργεσία.

Ὡς ἄνθρωποι, φυσικό εἶναι νὰ αισθανόμαστε κάποια δυσφορία ἢ κούραση στὴν πορεία μας. Δέ θὰ ἀφήσουμε ὅμως αὐτό νὰ μᾶς γίνει παθολογικὴ κατάσταση. Ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Σταυροῦ πού ὀφείλουμε νὰ σηκώσουμε στὸν κόσμο αὐτό.

Σέ καμμιά περίπτωση δέν πρέπει νὰ ἀναβάλουμε τίς πνευματικὲς μας ὑποχρεώσεις γιὰ ἄλλη μέρα. Ἄς κάνουμε τὸν ἐλάχιστο κανόνα, γιὰ νὰ κρατᾶμε τίς πνευματικὲς μας δυνάμεις σέ κίνηση. Εὐκόλα ἀφήνουμε τὸν κανόνα, δύσκολα τὸν ξαναρχίζουμε.

Ἄρκετές φορές τῆ στιγμὴ πού εἴμαστε ἔτοιμοι νὰ προσευχηθοῦμε, ἐμφανίζεται μία κούραση, μία ὀκνηρία, μία ἔλλειψη εὐεξίας ἢ καὶ κάποια ἀποστροφή. Αὐτὰ εἶναι ἔργα τῶν δαιμόνων, γιατί ἡ προσευχή μας δέν τούς ἀρέσει καθόλου. Ἴσως τὴν ἴδια στιγμὴ, ἂν κάνουμε κάτι ἄλλο (νὰ διαβάσουμε ἐφημερίδα ἢ νὰ δοῦμε τηλεόραση), θὰ τὸ κάνουμε μέ πολλὴ προθυμία καὶ χαρά. Ἔτσι πιστοποιεῖται ἡ δαιμονικὴ ἐνέργεια.

Ἐάν δέν κατανοήσουμε ὅτι σέ αὐτό τὸν πρό-

σκαίρο κόσμο σύντροφός μας καθημερινός θὰ εἶναι ὁ πόνος καὶ οἱ δοκιμασίες, δύσκολα θὰ ἀποφύγουμε τὴν ὀκνηρία στὴν πνευματικὴ ζωὴ. Τίποτα δέν κερδίζεται μέ ἀδιαφορία. Ἡ προσπάθεια σιγά-σιγά θὰ γίνει ἔξη. Ὅσο προχωρᾶμε στὴν πνευματικὴ ζωὴ, θὰ νοιώθουμε καὶ τὸ φορτίο ἀνάλαφρο. Ἐλεγαν καὶ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ὅτι τὰ “ἀγαθὰ κόποις κτώνται καὶ πόνοις κατορθοῦνται”.

Ἡ ζωὴ μας εἶναι ἓνας πόλεμος. Στίς μάχες δέ συγχωρεῖται ἀνάπαυση, γιατί μετὰ θὰ χάσουμε καὶ τὴ ζωὴ μας καὶ τὴ πατρίδα μας.

Ὁ σοφός Σολομών μᾶς λέγει νὰ μιμηθοῦμε τὸ μυρμηγκι πού ἐργάζεται νυχθημερόν ἐξασφαλίζοντας τὴν ἐπιβίωσή του. Πρέπει νὰ προσέξουμε νὰ μὴ μᾶς σβῆσει ἡ λαμπάδα τῆς καρδιάς μας. Νὰ προσέξουμε νὰ μὴ νυστάξει ἡ ψυχὴ μας ἀπὸ τὴ ραθυμία καὶ τὴν ἀκηδία. “Ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, καὶ μακάριος ὁ δοῦλος ὃν εὐρήσει γρηγοροῦντα, ἀνάξιος δέ πάλιν ὃν εὐρήσει ραθυμοῦντα” (Ἀπολυτ. Μεγάλης Δευτέρας).

Ὁ Χριστός μας ὑπέφερε γιὰ χάρη μας, πρέπει καὶ ἐμεῖς νὰ ὑποφέρουμε γιὰ χάρη τοῦ Χριστοῦ. Μέ λίγο προσωρινό κόπο θὰ ἀπολαύσουμε αἰώνια καὶ ἀτελεύτητα ἀγαθὰ, “ἃ ὀφθαλμός οὐκ εἶδε καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη” (Α΄ Κορ. 2, 9).

Ἄς ξυπνήσουμε πρὶν εἶναι ἀργά. Ἐμεῖς θὰ βγοῦμε κερδισμένοι. Ἡ ψυχὴ μας εἶναι ἀθάνατη καὶ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ βιάσουμε τὸν ἑαυτό μας στὴν ἐδῶ πρόσκαιρη ζωὴ γιὰ νὰ κερδίσουμε τὸν Παράδεισο. Ἄς ἀρνηθοῦμε τὴν ἐσωτερικὴ χαλαρότητα, ἡ ὁποία μᾶς παρασύρει στὸν κατήφορο τῆς ἁμαρτίας. Ἡ ἀληθινὴ ζωὴ βρίσκεται στοὺς οὐρανούς. “Βοηθὸ καὶ σκεπαστή” ἔχουμε τὸ Χριστό μας πού εἶναι ἡ ἐγγύηση γιὰ τὴ σωτηρία μας.

Ἐντίδοτο στό θάνατο καί στή δυστυχία

Ἄρχιμ. Πορφυρίου Κονίδη,

Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίων Ἀναργύρων Πάρνωνος

Εἶναι γεγονός ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπό τήν στιγμή τῆς αὐτοεξορίας του θέλησε νά ἀντιμετωπίσει τό μεταπτωτικό φαινόμενο τῆς ὄντολογικῆς δυστυχίας καί τῆς δυστυχίας τοῦ θανάτου. Γιά τό λόγο αὐτό ἄρχισε νά χτίζει καί νά δημιουργεῖ διάφορους μηχανισμούς καί τρόπους προκειμένου νά γεφυρώσει τό χάσμα πού δημιουργήθηκε ἀπό τήν ἀποστασία του ἀπό τόν Θεό ὥστε νά καλύψει τήν οὐσιαστική δυστυχία πού συνόδευε τή ζωή του, ἀπό τή μιά καί νά βρεῖ νέα εὐκαιρία ἀθανασίας, ἀπό τήν ἄλλη. Βέβαια οἱ κινήσεις πού ἀκολούθησε γιά νά ἐπιτύχει τόν ἐπιδιωκόμενο σκοπό ἦταν σέ λάθος κατευθύνσεις καί ἐπενδεδυμένες μέ τήν ἴδια τήν ἀνθρώπινη φύση καί τό μεταπτωτικό χαρακτήρα της. Τελείως ἐνδοκοσμικές, ἀνθρωπίνως ἐφήμερες καί πάνω ἀπ' ὅλα συμφεροντολογικά μοναχικές. Στηρίχθηκε στίς δικές του ἀδύναμες δυνάμεις καί «ἀξιοποίησε» τήν πεπερασμένη καί ἀτελή λογική του. Ἀνέπτυξε τεχνικές καί ἱατρικές μεθόδους, ἀλλά κατέφυγε καί σέ πρακτικές πού νόμιζε ὅτι θά τοῦ ἐξασφάλιζαν ἄν ὄχι τήν αἰωνιότητα, θά τοῦ πρόσφεραν, τουλάχιστον, μία μεγαλύτερη παράταση ζωῆς. Τά ἀβέβαια ἀποτελέσματα τῶν μάταιων αὐτῶν προσπαθειῶν του εἶχαν ὡς ἀπόληξη νά αὐξήσουν ἔτι περισσότερο τή λαχτάρα καί ἀγωνία του γιά μιά... «αἰώνια ζωή»... Νά τοῦ δημιουργήσουν μιά ἄρρωστη ἐμμονή γιά τήν κατάκτηση μιᾶς

ἀθανασίας ἔτσι ὅπως τήν φανταζόταν ὁ ἴδιος... Μιά ἐμμονή πού μεγάλωνε καί ἐξελισσόταν ὄχι μόνο σέ συνεχῆ πειρασμό τῆς ἀνθρώπινης φύσης, μιά καί σέ ἀθεράπευτο νευροψυχοπαθολογικό σύμπτωμα καθῶς διαπίστωνε ὅτι ὅ,τι κι ἄν ἔκανε ἡ ζωή του εἶχε ἡμερομηνία λήξης, καί μάλιστα ἄγνωστη σ' αὐτόν... Ὅταν διαπίστωνε, γιά ἄλλη μιά φορά, ὅτι ὁ μόνος ἐπί τῆς γῆς πού εἶναι ἀθάνατος εἶναι τελικά ὁ... θάνατος. Ἐπίσης, ἡ προδιαγεγραμμένη καθημερινότητα τόν ἔκανε νά συναισθάνεται τή μεγάλη μοναξιά καί δυστυχία του... Καί ὅπως λέει καί ὁ Ρουσσώ: *ὅλα τά πάθη σχηματίζονται μέσα στή μοναξιά*.¹ Ἀκόμη τόν ἔκανε νά συνειδητοποιεῖ ὅτι γίνεται ἀπρόσωπη, ψεύτικη καί δίχως συγκεκριμένο προσανατολισμό ὅλη ἡ ὕπαρξή του... Ὅτι εἶναι μιά ἔρημος... Καί μέσα σ' αὐτή τήν ἔρημο ἀφουγκράζεται τήν ἔντρομη κραυγή τοῦ Νίτσε πού ἀνακράζει: *Ἡ ἔρημος ὀλοένα μεγαλώνει· ἀλοίμονο σ' αὐτόν πού ἐντός του κρύβει ἐρήμους...*

Ἡ διακοπή τῆς κοινωνίας του μέ τόν Θεό, διέκοψε τήν ἐπικοινωνία καί μέ τόν πλησίον, ἀλλά πάνω ἀπ' ὅλα ἀπό τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του... Νομίζει ὅτι κοινωνεῖ μέ τούς γύρω του καί μέ τό ἐσωτερικό εἶναι του... Ὅμως ἡ πραγματικότητα εἶναι ἄλλη. *Ἐχει ὑψώσει μεγάλα καί ὑψηλά τριγύρω του τείχη τά ὅποια ἀνεπαισθήτως τόν ἔκλεισαν ἀπό τόν κόσμον ἔξω*², ὀδηγώντας τον ταυ-

τόχρονα σέ μιά ψυχική μιζέρια... Τά έφήμερα αντίδοτα-κατασκευάσματα ένάντια στή δυστυχία τοῦ θανάτου καί στήν άγωνία τῆς κατάκτησης ένδοκοσμικῆς άθανασίας κομμάτιασαν τήν ὕπαρξή του καί γέμισαν τό μυαλό του μέ έμμονές κι άπελπισία. Ἡ εὐτυχία, ἡ εὐθυμία καί ἡ εὐχαριστηση άπό τήν άπόλαυση τῶν μικροχαρῶν τῆς καθημερινότητάς του χάθηκε άπό τόν βιωματικό του όρίζοντα. Καί τοῦτο διότι ἔχει χαθεῖ καί ξεχαστεῖ τό αἴτιο έκεῖνο πού καθιστοῦσε τόν ἄνθρωπο αἰώνιο μέτοχο τῆς εὐτυχίας τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό· πού τόν έκανε παραδείσου οικήτορα· πού ἔχτιζε γέφυρες μέ τήν αἰωνιότητα μέσω τοῦ πλησίον, άφοῦ ἔσπαζε τήν άπομόνωση καί επέτρεπε τήν οὐσιαστική κοινωνία ὄχι μόνο τῶν ανθρώπων μεταξύ τους, αλλά καί μέ τόν Θεό. Καί αυτό τό αἴτιο δέν εἶναι ἄλλο άπό τήν οὐσιαστικά άγαπητική σχέση του μέ τόν Θεό... Μιά σχέση πού μᾶς καθιστᾶ ὄχι μονάχα έραστές τῆς αἰωνιότητας αλλά καί οικιστές αὐτῆς. Ὅμως, στίς μέρες μας χάθηκε καί ξεχάστηκε ἡ άπλή έκεῖνη σχέση ανθρώπου-Θεοῦ πού περικλείει συμπυκνωμένη έκρηκτική δύναμη καί δυναμική καί μᾶς καθιστᾶ παραγωγικούς, αἰώνιους καί εὐτυχισμένους. Χάθηκε καί ξεχάστηκε ἡ όντολογική άγάπη πού περιλαμβάνει ένδι-αφέρον καί θυσία γιά τόν κάθε άδελφό· πού ένσαρκώνει τή βιωμένη έμπειρία τῆς μαρτυρικῆς άγάπης άπό τό κατ' έξοχήν θουσιαστικό Μυστήριο τῶν Μυστηρίων, τῆ Θεία Εὐχαριστία· πού νοηματοδοτεῖ τή ζωή, πού άποτελεῖ αντίδοτο καί ὑπέρβαση στή μαυρίλα τοῦ θανάτου καί τῆς δυστυχίας μέ

τή λυτρωτική δύναμη τοῦ άγαπητικοῦ ένδι-αφέροντος.

Ὁ ἄνθρωπος πού θέλει νά άποκτήσει οὐσιαστική άγαπητική σχέση μέ τόν Θεό, μιά σχέση πού ὀδηγεῖ στήν αἰωνιότητα τῆς εὐτυχίας καί στήν εὐτυχία τῆς αἰωνιότητας, πρέπει νά άποβάλλει τήν φαντασική χριστιανική του ταυτότητα καί πεποίθηση καί νά σταματήσει νά γυρεύει τήν άθανασία του σέ μέρη ὄπου μόνο ἡ σαπίλα τοῦ θανάτου άνθεῖ, καί μέ τρόπους πού μόνο δυστυχία θανάτου γεννοῦν... Χρειάζεται νά αλλάξει τίς τεχνικές αναζητήσεις τῆς αἰωνιότητας καί νά στρέψει τίς ἔρευνές του στήν άγιοπνευματική αὐθεντικότητα τοῦ εὐαγγελίου. Έκεῖ άναφέρονται τά μυστικά τῆς αἰωνιότητας καί τῆς εὐτυχίας... Τό νά ακολουθήσει τόν Χριστό...³ Τό νά ποιήσει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ...⁴ Τό νά μεταλάβει τήν βρωσιν τήν μένουσα...⁵ Μέ λίγα λόγια τό νά γίνει ποιητής τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καί ὄχι μόνον άκροατής.⁶ Ὅταν κινούμεθα μ' αὐτόν τόν τρόπο νά εἴμαστε σίγουροι ὅτι ἔχουμε βρεῖ τό έλιξήριο τῆς άθανασίας καί τό αντίδοτο τοῦ θανάτου καί τῆς δυστυχίας. Καί αυτό πάντοτε σύμφωνα μέ τά άδιάψευστα λόγια τοῦ Χριστοῦ πού λέει: *Ἐγώ εἰμι ἡ άνάστασις καί ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ κἂν άποθάνη ζήσεται, καί πᾶς ὁ ζῶν καί πιστεύων εἰς ἐμέ οὐ μῆ άποθάνη εἰς τόν αἰῶνα.*⁷

¹ J.J. Ρουσσώ, *Ἡ Νέα Ἐλοιζα*, 1861

² Πρβλ. Κ.Π. Καβάφης, ΤΕΙΧΗ

³ 1ω.5:40

⁴ 1ω. 4:36

⁵ 1ω.6:27

⁶ 1ακ.1:22

⁷ 1ω. 11:25-26

Ξαναγεννιέται

Όσιολ. Μοναχοῦ Μωυσή Ἀγιορείτου

Ὁ τέλειος καί ἔνδοξος Θεός, τό δεύτερο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἄφησε τήν ἀνυπέβλητη δόξα τῶν οὐρανῶν καί ἔγινε, ἀπό μεγάλη ἀγάπη γιά τή σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, ἄνθρωπος. Προσέλαβε ὁ Χριστός πλήρως τήν ἀνθρώπινη φύση, ἐκτός τῆς ἁμαρτίας. Ὁ τέλειος Θεός ταπεινώθηκε καί γεννήθηκε ὡς ἄνθρωπος στή

γῆ, ἀπό τήν Ὑπεραγία Θεοτόκο. Προσέλαβε τήν ἀνθρώπινη φύση γιά νά τήν ἀγιάσει. Ἐμεινε πάντοτε Θεός καί ποτέ δέ χωρίσθηκε ἀπό τή Θεότητα. Ὁ Χριστός γεννήθηκε ἀπό τόν Πατέρα πρό πάντων τῶν αἰώνων. Εἶναι καί αὐτός ὁμοούσιος, συναΐδιος, συνάναρχος, ἀχώριστος, ἀληθινός, ἄπειρος, παντοδύναμος, πάν-

σοφος, πανάγαθος και παντελεήμων.

Προφήτεψαν περί αυτού, του έρχομού του και του ονόματός του οι Προφήτες της Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὡς Θεός νικά τόν διάβολο και τίς πονηρές μεθοδεῖες του. Ὡς λυτρωτής και Σωτήρας λυτρώνει και σώζει τό ανθρώπινο γένος πού ἀποστάτησε, ὀδηγώντας το στή μετάνοια. Ὁ Χριστός δέν ἦλθε στή γῆ ὡς περαστικός ἐπισκέπτης, ὡς ξένος και ἄγνωστος, ἀλλά ἦλθε στή γῆ για να μείνει για πάντοτε μαζί μας. Δέν ὑπῆρξε ἕνας ἔκτακτος διδάσκαλος, ἕνας καλός κήρυκας, ἀλλά ἕνας στοργικός πατέρας. Ἦλθε ν' ἀποκαλύψει ὅλη τήν ἀλήθεια. Ἀναλήφθηκε στούς οὐρανοῦς, ἀλλά εἶπε πώς θα μείνει για πάντα μαζί μας, δέ θα μᾶς ἀφήσει ποτέ ὀρφανούς.

Ἡ ζωή του ἦταν μία συνεχής, θαυμαστή και μεγάλη εὐεργεσία. Τά πολλά του θαύματα ἔδωσαν ζωή, ἐλπίδα και χαρά. Ἀνέστησε ψυχικά και σωματικά νεκρούς και ἀναστήθηκε και ὁ ἴδιος. Συνεχίζει να θαυματουργεῖ στούς πιστούς και σήμερα. Νά προσφέρεται μέ τ' ἅγια μυστήρια. Νά βιώνεται στή μυστική ζωή τῆς πνευματικῆς ἀναβάσεως. Μένει στό εὐαγγέλιο, στά αἰτήματα τῆς ταπεινῆς

προσευχῆς, στόν ἀγῶνα κατά τῶν παθῶν, διώχνει τή μοναξιά και τήν ἀπόγνωση.

Ἔχουμε ἕναν Θεό καλοκάγαθο, πού δέν μᾶς ξεσυνερίζεται ποτέ, πού τόν ἐγκαταλείπουμε και δέν μᾶς λησμονᾷ. Πού τόν διώχνουμε και δεν μᾶς ἀφήνει. Μᾶς συμπαρίσταται μέ μύριους τρόπους συνεχῶς, πού δεν τοῦς ἀντιλαμβάνομαστε ἀμέσως. Συχνά βεβαιώνει τήν παρουσία του και γεμίζουμε δάκρυα. Μᾶς ἀγαπᾷ τόσο πολύ πού γεννήθηκε, σταυρώθηκε και ἀναστήθηκε για μᾶς. Ἐμεῖς τί κάνουμε για Ἐκεῖνον; Μᾶλλον τίποτε. Ἡ ἀμαρτία ἐμποδίζει και ἐνοχλεῖ για τή συνάντηση μαζί Του. Ἡ ἀπιστία ἀπομακρύνει και ἡ ὀλιγοπιστία δυσχεραίνει. Ὁ ἀκάθαρτος ἀπό τήν ἀμαρτία ἄνθρωπος ἀδυνατεῖ νά δεῖ ὅτι ὁ Θεός εἶναι πολύ πλησίον του.

Ὁ μέγας Θεός γίνεται μικρός για νά γίνει ἄνθρωπος. Γίνεται ἄνθρωπος για νά προσφερθεῖ στόν καθένα μας και ὄχι στήν ἀπρόσωπη μάζα. Ξαναγεννιέται για τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, για τή μεγάλη ἀνημπόρια και δυσκολία τῶν ἀνθρώπων. Στήν προσωπική μας συνάντηση μαζί του θά ὁμολογήσουμε ὅτι εἶναι ὁ Κύριος και Θεός μας, Αὐτός πού εἶναι μαζί μας ὅλες τίς ἡμέρες τῆς ζωῆς μας...

Ὑπερβαίνοντας τὸν φόβο

Νικολάου Ζαχαράκη,
Ὑποψ. Διδάκτορος Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων

Πρὶν ἀπὸ λίγες ἡμέρες βρέθηκα στὴν πρωτεύουσα. Κυκλοφόρησα στὸ κέντρο τῆς πόλης. Μιᾶς πόλης ἡ ὁποία ἀπέπνεε μιὰ αἴσθηση φόβου καὶ συνάμα παραίτησης. Ἄνθρωποι σκυθρωποί, σκεπτικοί, περιχαρῶν κωμένοι στὰ ὄρια τοῦ ἑαυτοῦ τους. Στάθηκα σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐξόδους τοῦ Μετρό. Δυὸ κοπέλες, ὑπάλληλοι κάποιας διαφημιστικῆς ἐταιρείας, μοίραζαν στοὺς διερχόμενους δείγματα σὲ συσκευασία δώρου. Κι ὅμως κανεὶς δὲ σταματοῦσε νὰ πάρει οὔτε κἂν αὐτὸ πού χαριζόταν δωρεάν. Ἴσως γιατί τὸ δωρεάν ὡς ἔννοια, ὡς συμβολικὴ κίνηση, ὡς ἔκφραση ἀγάπης καὶ προσφορᾶς ἔπαψε ἀπὸ καιρὸ νὰ ὑπάρχει. Τὰ πάντα, χρόνια τώρα εἶχαν τὸ ἀντίτιμό τους. Κάθε ἔννοια προσφορᾶς ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρια μιᾶς ἀνταλλακτικῆς σχέσης συμφέροντος, ἀντιμετωπίζονταν μὲ περιφρόνηση ἐνίοτε καὶ μὲ εἰρωνεία. Ἡ ἐπιφύλαξη ἐξελίχθηκε σὲ καχυποψία καὶ αὐτὴ μὲ τὴ σειρά της σὲ στάση ζωῆς. Καὶ δηλητηρίασε πρῶτα ἅπ' ὅλα τους νέους ἀνθρώπους. Τὸ εἶμαι ταυτίστηκε μὲ τὸ ἔχω. Καὶ τώρα πού τὸ ἔχω ἀπογυμνώθηκε, τώρα πού ἀπώλεσε τὴν πρωτοκαθεδρία του ὡς στοιχεῖο ταυτότητας τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου, πρόβαλε ἡ ἔλλειμματικότητα τοῦ εἶμαι σὲ ὅλο της τὸ

μεγαλεῖο.

Στὴν ἀρχὴ ἡ αἴσθηση τῆς ἀπώλειας ἐκδηλώθηκε μέσα ἀπὸ τὴν ὀργή, τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὴν ἀμηχανία. Ἀκολούθησε ἡ ἀγκίστρωση καὶ ἡ προσκόλληση σὲ μιὰ πραγματικότητα τόσο κοντινὴ μὰ συνάμα καὶ τόσο ἀπόμακρη. Καὶ ὕστερα ἦρθε ὁ φόβος. Ὁ φόβος ὡς αἴσθημα πού ἀδρανοποιεῖ καὶ ἀποξενώνει. Καὶ ὁ καθέννας ἐγκλωβίστηκε σταδιακὰ στὸν μικρόκοσμό του, ἔγειρε πρὸς τὸν βυθό, ἀρνούμενος πεισματικὰ νὰ ἐπαναπροσδιορίσει τὶς ἀξίες του, νὰ ἀναλάβει τὶς εὐθύνες πού τοῦ ἀναλογοῦσαν, τὶς ὁποῖες ἀντιθέτως ἐπιμέρισε στὸν διπλανό του, τὸν μέχρι πρότινος οἰκεῖο καὶ πλέον ἀλλότριον. Χαλκεύοντας μόνος τὰ δεσμὰ τῆς δυστυχίας του, μέσα ἀπὸ τὴν ἀνάδειξη τῆς ἀτομικῆς καὶ μόνο καταξίωσης ὡς ἀνώτερου ἰδανικοῦ.

Τὶς συνέπειες αὐτῆς τῆς στάσης τὶς βιώνουμε ὅλοι καθημερινά. Δὲ θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ γιὰ νὰ μὴν πάρει ὁ λόγος μου χαρακτῆρα πολιτικό. Ἄλλωστε τὰ τελευταῖα χρόνια πλεόνασαν οἱ ἀναλύσεις ἐν ἀντιθέσει μὲ τὶς προτάσεις, γιὰ τὴν ὑπέρβαση αὐτῆς τῆς ἐλλειμματικῆς κατάστασης. Θὰ ἤθελα μονάχα λίγο νὰ σταθῶ στοὺς ὅρους αὐτῆς τῆς ὑπέρβασης ἡ ὁποία

θά μᾶς ἐπιτρέψει νὰ ἐπαναπροσδιορίσουμε τὴ σχέση τόσο μὲ τὸν ἑαυτὸ μας ὅσο καὶ μὲ τὸ εὐρύτερο κοινωνικὸ σύνολο.

Μιᾶς ὑπέρβασης ἢ ὁποία θὰ μᾶς βοηθήσει ἀρχικὰ νὰ ἀναγνωρίσουμε καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀναλάβουμε τὶς εὐθύνες ποὺ μᾶς ἀναλογοῦν. Γιατί ὅλοι ἔχουμε μερίδιο εὐθύνης.

Ἐκεῖνο ποὺ ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν ἄποψή μου εἶναι μιὰ ψύχραιμη ἀποτίμηση τῆς κατάστασης πέρα ἀπὸ ὑπερβατικὲς ἐρμηνεῖες καὶ ἀνορθολογικὲς θεωρήσεις. Χωρὶς νὰ παρασυρόμαστε ἀπὸ κηρύγματα ἀλλότρια, ποὺ μπορεῖ μὲν νὰ φαντάζουν ἐλκυστικά, οὐδεμία ὅμως σχέση ἔχουν μὲ τὴν οὐσία καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως μας. Δὲ θὰ πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγει ἄλλωστε τὸ γεγονός ὅτι σὲ καιροὺς κρίσης πάντοτε πλεονάζει ὁ λόγος περὶ πίστεως ἢ μᾶλλον περὶ θρησκείας, περὶ ἔθνοιο, πατρίδας κ.ο.κ. συνεικουρούμενοιο ἀπὸ μιὰ πληθώρα ἀνερμάτιστων τελολογικῶν ἐξάρσεων. Μέσα στὸν κυκεῶνα αὐτῶν τῶν ἐξάρσεων, ποὺ, ἀντὶ νὰ καλλιεργοῦν τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀγάπη, ὑποδαυλίζουν καὶ ἐνισχύουν τὸν φόβο καὶ τὸ μῖσος ἀπέναντι στὸν συνάνθρωπο, καλοῦμαστε νὰ ἀλλάξουμε ρότα καὶ νὰ ἀποτελέσουμε ἐμεῖς τὸ ζωντανὸ παράδειγμα στὸ περιβάλλον ποὺ ζοῦμε, εἴτε οἰκογενειακό, εἴτε φιλικό, εἴτε ἐπαγγελματικό.

Ἡ ἐπανάσταση, λέξη προσφιλής στοὺς

ρήτορες καὶ τοὺς προφήτες τοῦ καιροῦ μας, θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσει μὲ τὴν κατάρριψη τοῦ κλωνισμένου καὶ σαθοῦ ἐγῶ καὶ τὴν ἀνάδειξη τοῦ ἐμεῖς. Δίνοντας τὸ χέρι στὸν διπλανό μας, ἀπευθύνοντας ἕναν καλὸ λόγο, ἀντλώντας δύναμη ἀπὸ τὴ δική του καρτερία. Ξεπερνώντας τὸν φόβο. Κάποιος γέροντας τῆς ἐποχῆς μᾶς ἔλεγε ὅτι ἂν δὲν ἀρχίσουμε νὰ ζοῦμε τὸν Παράδεισο ἀπὸ ἐδῶ, δὲ θὰ τὸν δοῦμε οὔτε στὴν ἄλλη ζωὴ. Δὲν εἶναι κάτι εὐκόλο ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὅλοι μεγαλώσαμε σὲ ἕνα περιβάλλον αὐτάρκειας, ἀπολαβῶν καὶ ἀπολαύσεων, ὅπου τὰ πάντα ἀνῆκαν σὲ ἐμᾶς καὶ προορίζονταν γιὰ ἐμᾶς. Εἶναι ὡστόσο μιὰ πορεία ποὺ καλοῦμαστε νὰ διανύσουμε, γιὰ χάρη τῶν νεότερων γενιῶν ποὺ θὰ ἔρθουν. Θὰ ἦταν μάταιο στὴν πορεία αὐτὴ νὰ στηριχθοῦμε ἀποκλειστικά καὶ μόνο στὰ “γυάλινα” πόδια τοῦ ἀνεπαρκοῦς καὶ ἐπιρρεπῆ πρὸς τὴ φθορὰ ἑαυτοῦ μας. Στὸ δύσκολο αὐτὸ δρόμο δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ στραφοῦμε σὲ Ἐκεῖνον, ποὺ σεβόμενος τὴν ἐλευθερία μας, ἀνέχτηκε τὴν ἐκ μέρους μας καταστρατήγησή της. Στερεωμένοι στὴν πέτρα τῆς πίστεως καὶ στὸ θεμέλιο τῆς ἀγάπης, ἢ ὁποία “ἔξω βάλλει τὸν φόβον”. Μόνο ἔτσι ὁ ἀγώνας μας θὰ ἔχει ὀρίζοντα καὶ προοπτικὴ καὶ μόνο ἔτσι θὰ μπορέσουμε νὰ ἀνακτήσουμε ξανά τὴν ἐλπίδα.

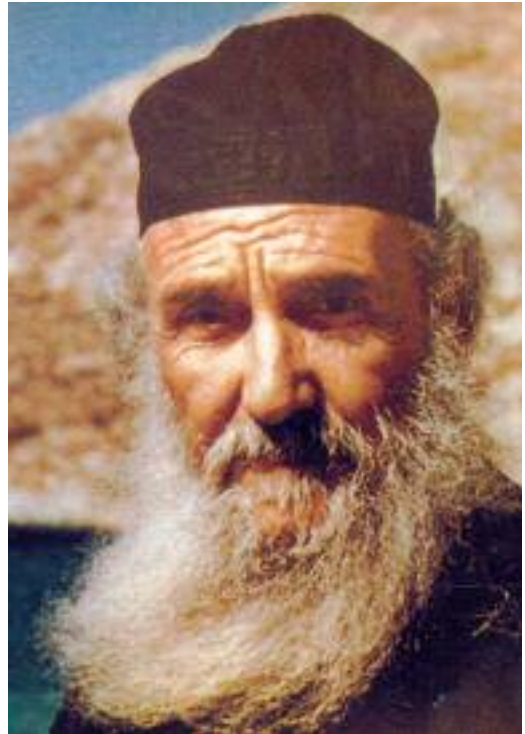
Γέροντας Ἀμφιλόχιος Μακρῆς Μιά σύγχρονη μορφή τῆς Πάτμου

Παναγιώτη Μπουγάδη, Θεολόγου

Ο Γέροντας Ἀμφιλόχιος Μακρῆς (κατὰ κόσμο Ἀθανάσιος) γεννήθηκε στὸ εὐλογημένο νησί τῆς Ἀποκάλυψης, τὴν Πάτμο, τὸ 1889. Οἱ γονεῖς του, Ἐμμανουήλ καὶ Εἰρήνη ἦταν φτωχοὶ καὶ ταπεινοὶ γεωργοί. Ἀπὸ πολὺ μικρὸς ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ γίνει μοναχός. Ἐτσι τὸ Μάρτιο τοῦ 1906, γίνεται δόκιμος μοναχός στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου στὴν Πάτμο. Στις 27 Αὐγούστου τῆς ἴδιας χρονιᾶς, κείρεται μοναχός ρασοφόρος καὶ παίρνει τὸ ὄνομα Ἀμφιλόχιος.

Τὸ 1911 ὁ ἡγούμενος ἀποφασίζει νὰ τὸν στείλει στὸ Ἅγιο Ὄρος γιὰ νὰ μάθει ξυλογλυπτική. Ἡ διαμονή του στὸν ἁγιασμένο τόπο τῆς Παναγίας, τὸν διαποτίζει μὲ τὰνάματα τῆς ἡσυχαστικῆς πολιτείας. Τὸ μακεδονικὸ ζήτημα τὸν ἀναγκάζει νὰ ἐπιστρέψει στὴν Πάτμο.

Στὴν Πάτμο, ἰδιαιτέρη εὐχαρίστηση τοῦ δίδει ἡ διακονία πού τοῦ ἔχει ἀνατεθεῖ, νὰ ἐπισκέπτεται τὸν ἀσκητὴ Θεόκτιστο. Ἐκεῖ στὴν ἐρημικὴ σπηλιά, παίρνει γνήσια μαθήματα ἐξασκήσεως τῆς εὐχῆς τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ νοερά προσευχή, τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησον μέ», θὰ εἶναι ἡ καθημερινή του μελέτη καὶ ἀπὸ αὐτὴν θὰ ἀντλεῖ θάρρος, ὑπομονή καὶ δύναμη στοὺς πνευματικούς του ἀγῶνες. Ἡ ἐπίδοσή του σὲ ὅλα τα διακονήματα πού τοῦ ἀναθέτει ἡ Μονή, εἶναι ἄριστη καὶ μέσα σὲ διάστημα 7 χρόνων,

Ο Γέροντας Ἀμφιλόχιος Μακρῆς

κρίνεται ἄξιος νὰ πάρει τὸ Μέγα Ἀγγελικὸ Σχῆμα, ἀπὸ τὸν Πνευματικὸ του πατέρα Μακάριο Ἀντωνιάδη. Ἦταν 23 Μαρτίου τοῦ 1913 σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν.

Τὸ 1919, πιέσθηκε ἀπὸ τὴν Μονὴ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, νὰ δεχθεῖ τὸν πρῶτο βαθμὸ τῆς Ἱεροσύνης, πού μὲ τὴν τὴν ταπείνωση καὶ σεβασμὸ ἀπέφευγε. Χειροτονεῖται διάκονος, στις 27 Ἰανουαρίου στὴν Κῷ, ἀπὸ τὸν τότε Μητροπολίτη Ἀγαθάγγελο. Μόλις ἔφθασε στὴν κανονισμένη ἡλικία τῶν 30 ἐτῶν, στις 5

Απριλίου του ίδιου έτους, χειροτονείται πρεσβύτερος. Το 1925 διορίζεται προϊστάμενος του ιερού σπηλαίου της Αποκάλυψης. Ως προϊστάμενος του ιερού σπηλαίου επί 20 χρόνια, δέν πλάγιασε κανονικά γιατί είχε μία ξύλινη τάβλα, κοντύτερη από το σώμα του για κρεβάτι και έδωσε έντολή στην άδερφή του Καλλιόπη που το γνώριζε, να μην το πεϊ πουθενά.

Κάτω από το τρίτο σχίσμα του αγιασμένου βράχου, λειτουργεί, έξομολογεϊ και κατηχεϊ πολλές ψυχές. Ήταν λειτουργός του Ύψιστου με μεγάλη κατάνυξη και όσες λειτουργίες τελούσε ήταν γεμάτος δάκρυα. Μιά πνευματική του κόρη, επίμονα τον ρωτούσε: «Γέροντα πώς κατορθώνεις να έχεις τέτοια κατάνυξη, σε κάθε Θεία Λειτουργία»; «Η Χάρις του Θεού παιδί μου...κάθε φορά που λειτουργώ φλόγες κυκλώνουν την Άγια Τράπεζα και δέν μπορώ να μην κλάψω».

Ό Ιερομόναχος Αμφιλόχιος υπήρξε μεγάλος υπερασπιστής της Όρθοδοξίας, έχοντας υποφέρει πολλά κατά τη διάρκεια της ιταλικής κατοχής στα νησιά της Δωδεκανήσου. Στα χρόνια της κατοχής, ίδρυσε μοναστήρια στην Πάτμο, Κάλυμνο, Ρόδο και Χανιά. Ίδρύει επίσης όρφανοτροφείο θηλέων στην Κάλυμνο. Στα παραπάνω νησιά, ίδρυσε πολλά κρυφά σχολεία και διασφάλισε ότι η Έλληνική Γλώσσα και η Όρθόδοξη Πίστη θα μεταλαμπαδεύταν στα νεαρά παιδιά των νησιών, παρά τις απόπειρες των φασιστών και της Έκκλησίας της Ρώμης να αποκοπούν από τις ρίζες τους. Τα πνευματικά του παιδιά,

όπως, ό νυν Μητροπολίτης Νέας Ζηλανδίας κ. Αμφιλόχιος, μοναχοϊ και μοναχές, κληρικοί και λαϊκοϊ, έχουν πολλά να πουν για τον άγρυπνο ποιμένα και στοργικό Πατέρα, τον Σαμαρείτη ψυχών, τον διδάσκαλο της νοεράς προσευχής, τον προορατικό γέροντα. Ήταν διάχυτη ή ταπεινότητά του, ή αγάπη του, ή ανησυχία του για τα πνευματικά του παιδιά, ό ζήλος του για ιεραποστολή, άφοϋ ταξίδεψε ως ιεροκήρυκας κατά τη διάρκεια των πολεμικών ετών και άργότερα. Τέλη Μαρτίου του 1970 προσβλήθηκε από πνευμονία. Σε όλη τη ζωή του ήταν φιλάσθενος. Ήταν Μ. Σαρακοστή και με δυσκολία δέχθηκε να πιει λίγο γάλα. Κοιμήθηκε στις 16 Απριλίου του 1970 σε πλήρη διαύγεια των αισθήσεών του. Το λείψανό του πήρε μορφή αγαλλίασης, όψη χαρούμενη και ειρηνική, έκφραση αγιασμένου ανθρώπου που έκοιμήθη έν Κυρίω.

Μερικά αποφθέγματα του γέροντα:

1. Αγαπήσατε τον Ένα Νυμφίο Χριστό και θα σάς αγαπούν και τα θηρία. Όταν υπάρχει ή φλόγα της αγάπης ό,τι κακό πλησιάζει το κατακαίει.
2. Δέν μπορεί να λέγεται χριστιανός εκείνος που δέν έχει αγάπη. Προσποιείται τον χριστιανό.
3. Πρέπει να είσθε παιδιά της αγάπης. Δέν θα φοβεϊσθε τον διάβολο.
4. Ημών το πολίτευμα έν ούρανοϊς υπάρχει. Έδω ψευτοζοϋμε. Λοιπόν να μη στενοχωρούμεθα ό,τι και άν συμβεϊ. Πρέπει να έχουμε άνοχη και πραότητα, γιατί διαφορετικά κινδυνεύει ή σωτηρία μας.

Γεγονότα - Σχόλια

ΙΕΡΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Τὴν Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου 2012 πραγματοποιήθηκε τὸ καθιερωμένο ἐτήσιο Γενικὸ Ἱερατικὸ Συνέδριο τῶν πρεσβυτέρων καὶ διακόνων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας, ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Εὐσταθίου. Πρὶν τὴν ἔναρξη τοῦ συνεδρίου, προηγήθηκε Θεία Λειτουργία στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Σπάρτης, στὸ τέλος τῆς ὁποίας, τελέστηκε ἀπὸ τὸν Σεβαμιώτατο ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἱερέων ποὺ κοιμήθηκαν κατὰ τὸ παρελθὸν ἐκκλησιαστικὸ ἔτος. Ἐν συνεχείᾳ στὴν αἴθουσα τῆς Στέγης Νεότη-
τας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ἄρχισαν οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου. Ἀρχικὰ ὁ Μητροπολίτης μας ἀπηύθυνε χαιρετισμὸ καὶ παρουσίασε τοὺς ὀμιλητές. Τὴν πρώτη εἰσήγηση πραγματοποίησε ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτ. π. Γεώργιος Εὐθυμίου, Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν με θέμα: «Ὁ Ἐφημέριος ἔναντι τῆς μαγείας». Στὴ συνέχεια ἀνέβηκε στὸ βῆμα καὶ παρουσίασε τὴν εἰσήγησή του με θέμα: «Ἐνδογενῆ καὶ ἐξωγενῆ προβλήματα τῆς Ἱερατικῆς Διακονίας στὴ σημερινὴ κοινωνία», ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτ. π. Παναγιώτης

Κοντάκος κληρικὸς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας καὶ Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Ἐκπαίδευσης. Ἀκολούθησε ἐποικοδομητικὴ συζήτηση με ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς ὀμιλητές καὶ μετὰ ἀπὸ ἓνα σύντομο διάλειμμα ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Νεκτάριος Ἀντωνόπουλος, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σαγματᾶ, ὀμίλησε με θέμα: «Ὁ Ἅγιος Λουκάς, Ἀρχιεπίσκοπος Κριμαίας, ὁ ἰατρός». Τὸ συνέδριο ἐπισφράγισε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐκφράζοντας ἐγκάρδιες εὐχαριστίες πρὸς τοὺς εἰσηγητές καὶ τὴν πεποίθηση, ὅτι οἱ κληρικοὶ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας ὠφελήθηκαν ἰδιαίτερα ἀπὸ τὴν συμμετοχὴ τους καὶ σ' αὐτὸ τὸ Ἱερατικὸ Συνέδριο.

ΥΠΟΔΟΧΗ ΙΕΡΩΝ ΛΕΙΨΑΝΩΝ

ΑΓΙΟΥ ΛΟΥΚΑ ΙΑΤΡΟΥ

Μὲ κατάνυξη καὶ θρησκευτικὴ εὐλάβεια, ὁ ἱερὸς Κλῆρος με ἐπικεφαλῆς τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Εὐστάθιο καὶ πλῆθος Λακώνων, ὑποδέχθηκαν τὴν Τρίτη 4 Σεπτεμβρίου τὰ ἱερὰ Λείψανα του Ἁγίου Λουκά τοῦ Ἱατροῦ στη Σπάρτη. Τὰ ἱερὰ λείψανα μετέφερε ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Νεκτάριος Ἀντωνόπουλος, Καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σαγματᾶ Θηβῶν, ὁ ὁποῖος με πολλὲς

προσπάθειες καὶ ἀγῶνες ἔκανε γνωστὸ τὸν θαυματουργὸ Ἅγιο στὴν Ἑλλάδα. Τὰ ἱερὰ λείψανα τέθηκαν σὲ προσκύνηση στὸν Μητροπολιτικὸ Ναὸ Σπάρτης, ὅπου τελέστηκε ἡ Ἱερὰ Παράκληση τοῦ Ἁγίου καὶ πλῆθος πιστῶν προσῆλθε γιὰ νὰ προσκυνήσει τὸν Ρῶσο Ἅγιο. Νωρίτερα στὴν Στέγη Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἶχε πραγματοποιηθεῖ ἐκδήλωση μὲ ὁμιλία ἀπὸ τὸν Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Νεκτάριο Ἀντωνόπουλο καὶ προβολὴ σχετικοῦ ὀπτικοακουστικοῦ ὑλικοῦ γιὰ τὸν Ἅγιο Λουκά. Ἀντίστοιχες ἐκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν καὶ κατὰ τὴν ὑποδοχὴ τῶν λειψάνων τοῦ Ἁγίου στὴν ἐνορία τῶν Μολάων τὴν Δευτέρα 3 Σεπτεμβρίου, ὅπου ἡ θαυματουργικὴ ἐπέμβαση τοῦ Ἁγίου σὲ πάσχοντες πιστοὺς εἶναι πολὺ ἔντονη.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

ΣΤΟΝ ΠΡΩΤ. ΔΗΜΗΤΡΙΟ ΚΑΛΑΓΙΑΚΟ

Ἕνας καταξιωμένος καὶ λαμπρὸς κληρικὸς τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας ἀποχώρησε ἀπὸ τὴν ἐνεργὸ ὑπηρεσία καὶ συνταξιοδοτήθηκε. Πρόκειται γιὰ τὸν Αἰδεσιμολ. Πρωτ. π. Δημήτριο Καλαγιάκο, Ἐφημέριο καὶ Ἀρχιερατικὸ Ἐπίτροπο Νεαπόλεως, ὁ ὁποῖος ὑπηρέτησε γιὰ 51 χρόνια τὴν Ἁγία Ἐκκλησία καὶ συγκεκριμένα στὴν περιοχὴ

τῶν Βοιῶν. Ἡ προσφορὰ του ἦταν πολὺ σημαντικὴ στὸν πιστὸ λαὸ τῶν Βατίκων καὶ ἀναδειχθηκε ἄξιος ποιμένας. Αὐτὸ τὸν λειτούργο τοῦ Ὑψίστου καὶ ἐκλεκτοῦ οἰκογενειάρχου, τίμησε στὶς 30 Σεπτεμβρίου στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίας Τριάδος Νεαπόλεως, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Εὐστάθιος. Πρὶν τὸ τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Μητροπολίτης μας μίλησε γιὰ τὴν προσφορὰ καὶ τὴν ἐν γένει βιοτὴ καὶ πολιτεία τοῦ π. Δημητρίου καὶ τοῦ ἀπένειμε τιμητικὴ διάκριση. Ἐκ μέρους τῆς Ἐνορίας Νεαπόλεως προσφέρθηκε στὸν τιμῶμενο κληρικὸ ἕνας ἐπιστήθιος σταυρὸς. Στὸ τέλος τῆς τελετῆς ὁ π. Δημήτριος συγκινημένος εὐχαρίστησε τὸν Σεβ. Ποιμενάρχου μας γιὰ τὴν τιμητικὴ διάκριση, κάνοντας ταυτόχρονα καὶ μιὰ ἀναδρομὴ τῆς πορείας του μέσα στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου. Ἡ παρουσία τοῦ πιστοῦ λαοῦ τῆς περιοχῆς ἦταν πολυπληθὴς καὶ ἡ συγκίνηση ὄλων μαζί μὲ τις ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ τιμῆς, δικαιολογημένη.

ΕΚΛΟΓΗ ΝΕΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΕΡΙΣΣΟΥ

Στὴν πλήρωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἀρδαμερίου καὶ Ἁγίου Ὁρους, προχώρησε τὸ σεπτὸ σῶμα τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς

Ἑλλάδος κατὰ τὴν συνεδρία στίς 5 Ὀκτωβρίου. Ἡ Ἱεραρχία ἐξέλεξε γιὰ Μητροπολίτη Ἱερισσοῦ τὸν Ἀρχιμ. Θεόκλητο Ἀθανασόπουλο, Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καὶ Κυνουρίας. Ἡ χειροτονία τοῦ νέου ἐψηφισμένου Μητροπολίτου κ. Θεοκλήτου ἔγινε στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως στίς 7 Ὀκτωβρίου ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, μὲ τὴ συμμετοχὴ πολλῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μεταξύ των ὁποίων συμμετεῖχε καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΕΥΕΡΓΕΤΙΔΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΛΙΝΑΡΔΑΚΗ

Στίς 11 Νοεμβρίου ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τὴ μνήμη τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Εὐστάθιος τέλεσε Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸν Προσκυνηματικὸ Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου στίς Νέες Ἐργατικές κατοικίες Σπάρτης. Στὸν ὡς ἄνω Ἱερὸ Ναὸ τὸ δεξιὸ κλίτος εἶναι ἀφιερωμένο στὸν Ἅγιο Μηνᾶ καὶ κάθε χρόνο ἐορτάζεται πανηγυρικὰ ἡ μνήμη τοῦ μάρτυρος τῆς Ἐκκλησίας μας. Τὴν ἡμέρα

αὐτὴ τελέστηκε καὶ Ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο γιὰ τὴν μακαριστὴ εὐεργέτιδα καὶ κτιτόρισσα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, Βασιλικὴ Λιναρδάκη. Ἡ ἀνέγερση αὐτοῦ τοῦ Ναοῦ ἦταν ἐπιθυμία τῆς μακαριστῆς καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ εἶχε διαθέσει μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας της.

ΠΑΝΗΓΥΡΗ ΟΣΙΟΥ ΝΙΚΩΝΟΣ

Μὲ πνευματικὴ εὐφροσύνη, πάνδημη συμμετοχὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ κατάνυξη ἡ Σπάρτη καὶ ἡ εὐρύτερη περιοχὴ γιόρτασαν καὶ ἐφέτος στίς 26 Νοεμβρίου, τὴ μνήμη τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τοῦ “Μετανοεῖτε”. Οἱ ἐορταστικὲς καὶ λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις, ὅπως ἔχουν καθιερωθεῖ ἀπὸ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Εὐστάθιο, ξεκίνησαν μὲ τὴν ἔξοδο τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τοῦ Ὁσίου καὶ τὴν ἐνθρόνισή της στὸν σολεὰ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, κατὰ τὸν ἀρχιερατικὸ ἑσπερινὸ τὴν Κυριακὴ 18 Νοεμβρίου. Οἱ ἐκδηλώσεις κορυφώθηκαν τὴν Κυριακὴ 25 Νοεμβρίου μὲ τὸν Μέγα Πολυαρχιερατικὸ ἑσπερινὸ ὅπου χοροστάτησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἴνουσῶν κ. Μάρκος, ἐνὺ κήρυξε ἐμπνευσμένα καὶ τὸν θεῖο λόγο, πλαισιωμένος ἀπὸ τὸν Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Εὐστάθιο, τὸν Σεβ. Μητροπολίτη Κηφισίας, Ἀμαρουσίου καὶ Ὠρωποῦ κ. Κύριλλο καὶ τοὺς Θεοφ.

Ἐπισκόπους Σαλώνων κ. Ἀντώνιο καί Ἀνδρούσης κ. Θεόκτιστο. Τῆ Δευτέρα 26 Νοεμβρίου τελέσθηκε ὁ ὄρθρος, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κηφισίας κ. Κυρίλλου καί τὸ πολυαρχιερατικὸ συλλεΐτουργο προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ποιμενάρχη μας κ. Εὐσταθίου. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας ἀκολούθησε ἡ λιτάνευση τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τοῦ Ὁσίου Νίκωνος στὶς κεντρικὲς ὁδοὺς τῆς Σπάρτης, μὲ τὴ συμμετοχὴ πλήθους εὐσεβῶν χριστιανῶν. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, κατακλείοντας τὴν πανηγυρικὴ σύναξη, τόνισε εὐγλωττα τὴν ἀνάγκη τῆς συνειδητοποίησης τῆς ἀτομικῆς εὐθύνης γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ βιώνουμε καί τῆς ἀντιμετώπισής τους ἀπὸ τὸν καθένα μὲ διάθεση αὐτοκριτικῆς. Παράλληλα, εὐχαρίστησε ἐγκάρδια ὅλους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι παρέστησαν καί συνετέλεσαν στὴν ἐπιτυχία τῆς πανηγύρεως. Ἰδιαίτερη εὐγνωμοσύνη ἐξέφρασε πρὸς τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς ποὺ ἀνταποκρίθηκαν στὴν πρόσκλησή του, τοὺς Ἐφημερίους καί τοὺς λοιποὺς διακονοῦντες τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τὸν εὐαγῆ Κλῆρο, τὶς Ἀρχές, τοὺς εὐσεβεῖς πιστοὺς, τὸν Στρατό, τὴν Αστυνομία, τοὺς διάφορους πολιτιστικὸς Φορεῖς τῆς πόλεως (Λύκειο Ἑλληνίδων, Σῶμα Ἑλλήνων Ὁδηγῶν, Φιλαρμονικὴ) καί τοὺς Μαθητὲς τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς Σπάρτης.

ΠΡΩΤΟΓΝΩΡΗ ΚΑΙ ΑΞΙΕΠΑΙΝΗ ΔΩΡΕΑ

Τὸ γνωστὸ σ' ὅλη τὴ Χώρα μας καί ὄχι μόνο, Ἴδρυμα «Σταύρος Σπ. Νιάρχος» στὴ συνέχεια τῶν εὐεργετικῶν γενναίων προσφορῶν τοῦ σ' ὅλους τους τομεῖς τῆς ζωῆς τῶν πανελλήνων, προέβη ἐσχάτως καί σὲ μιὰ νέα, πρωτόγνωρη ἀλλὰ καί ἀξιέπαινη προσφορά. Προσέφερε ἓνα μεγάλο ποσὸ στὴν Ἑθνικὴ Ὀμάδα Ποδοσφαίρου μὲ μιὰ προϋπόθεση. Τὸ ποσὸ τῶν 50.000,00€ ποῦ ἀναλογοῦσε στὸν κάθε ποδοσφαιριστὴ νὰ δοθεῖ ἀπὸ τὸν καθένα, σ' ἓνα Ἴδρυμα φιλανθρωπικὸ τῆς ἐπιθυμίας του. Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολή μας στάθηκε εὐνοημένη, γιατί ὁ καταξιωμένος τερματοφύλακας κ. Ἀλέξανδρος Τζόρβας, χάρη στὴν ἐκλεκτὴ σύζυγό του Χρυσουγῆ (τὸ γένος Μπελεγγρῆ) ποὺ κατάγεται ἀπὸ τὸν Ἄσσωπό, διάλεξε τὴ Μητρόπολή μας καί προσέφερε ὅλο το ποσὸ σ' ἓνα ἀπὸ τὰ Φιλανθρωπικά της Ἴδρύματα κατὰ τὴν κρίση τοῦ Μητροπολίτου μας. Ὅταν ἡ χώρα μας διαθέτει τέτοια Κληροδοτήματα ποὺ τὰ διαχειρίζονται τίμιοι καί γεμάτοι ἀπὸ ἀγάπη ἄνθρωποι καί τέτοια νέα παιδιὰ ποῦ ἔχουν κλείσει στὴν καρδιά τοὺς Χριστὸ καί Πατρίδα, τότε ἐλπίζουμε, ὅτι θὰ τελειώσουν τὰ δεινὰ μας καί θὰ ἀνατεΐλουν καλύτερες ἡμέρες γιὰ τὸν τόπο μας.

Χρονικά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ κατά τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 2012:

Ἐ λ ε ι τ ο ύ ρ η σ ε τὴν 2αν εἰς τὸ Γούναρη, τὴν 8ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας Γιατρίσσης Κοκκινοράχης, τὴν 9ην εἰς τὸν ἑορτάζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Λεοντίου Μονεμβασίας (ἐπέτειος ἐγκαινίων), τὴν 14ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, τὴν 16ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Φανερωμένης, τὴν 20ήν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς Μεσοχωρίου (ἐπέτειος τῶν ὀνομαστηρίων του) τὴν 23ην εἰς τοὺς Μολάους, τὴν 24ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Δαιμονιάς, τὴν 25ην εἰς τὸ ΚΕΕΜ Σπάρτης, τὴν 29ην εἰς τὴν Βορδώνιαν (Τεσσαρακονθήμερον Μνημόσυνον τοῦ Ἱερέως Δημητρίου Σίδερη) καὶ τὴν 30ήν εἰς τὴν Νεάπολιν.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 4ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐπὶ τῇ ὑποδοχῇ τῶν ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου Λουκᾶ ἐπισκόπου Συμφερουπόλεως, τὴν 7ην εἰς τὴν πανηγυρίζουσαν Ἱερὰν Μονὴν Φανερωμένης, τὴν 14ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος (Χαιρετισμοὶ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καὶ Ἀρτοκλασία διὰ τοὺς Ἐφέδρους ἀξιωματικούς), τὴν 19ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Προκοπίου εἰς Παλαιόκαστρον Βοιῶν, τὴν 23ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Μυρτιδιωτίσσης Βελανιδίων, τὴν 25ην εἰς τὸν πανηγυρί-

ζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῆς ὁμωνύμου ἐνορίας καὶ τὴν 30ήν εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Παναγίας Ἐλευθερωτρίας Βασσαρά.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τὸν γάμον τοῦ Παναγιώτου Θεοφιλάκου καὶ τῆς Κλειοῦς Παπάζογλου, τὴν 8ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Παρασκευῆς Σπάρτης (Ματαλέικα) τὸν γάμον τοῦ Βασιλείου Τσιλιβίτα καὶ τῆς Ἀλεξάνδρας Ματάλα, τὴν 9ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος Μυστρὰ τὸν γάμον τοῦ Δημητρίου Τσουρούνη καὶ τῆς Ἐλένης Σκάγκου θυγατρὸς τοῦ ἑφημερίου Μυστρὰ π. Λαζάρου καὶ τὴν 16ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου Ἀθηνῶν τὸν γάμον τοῦ Σαράντου Σκιαδὰ καὶ τῆς Ἄννας-Μαρίας Μακρῆ.

Ἐ β ἄ π τ ι σ ε τὴν 16ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης τὰ τέκνα τοῦ Ἀλεξίου Ἀλέκοβ καὶ τῆς Ἀφροδίτης Ρασσιᾶ εἰς τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν τὰ ὀνόματα Δαβιδ-Ἀχχιλέας καὶ Χαράλαμπος.

Π ρ ο ἔ σ τ η τὴν 3ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Κηδείας τῆς Δήμητρας Μανιάτη συνταξιούχου Εὐπρεπιστρίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, τὴν 4ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Σπάρτης τῆς Κηδείας τοῦ Γεωργίου Γεωργοπούλου, τὴν 5ην εἰς τὸ Δαφνὶ τῆς Κηδείας τοῦ Χρήστου Κατσούλη καὶ τὴν

29ην εἰς τὸ Τσεραμιὸ τῆς Κηδείας τῆς Κανέλλας Κωντοπούλου.

Ἐτέλεσε τὴν 11ην ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολικοῦ ἔτους τὸν ἀγιασμόν εἰς τὰ Σχολεῖα 5ον Δημοτικόν, 2ον Γυμνάσιον-2ον Λύκειον, 3ον Γυμνάσιον καὶ Νυκτερινὸν – Ἀπογευματινόν.

Ἐπίσης ἐτέλεσε τὴν 2αν τὸν ἀγιασμόν τῶν Ἑγκαινίων τοῦ Μουσείου «Νικηφόρος Βρεττάκος» εἰς Κροκεές.

Προήδρευσε συνεδριάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τὴν 28ην, ἐνῶ τὴν 4ην προήδρευσε ἐν Σπάρτῃ του Γενικοῦ Συνεδρίου Ἱερῶν καὶ Διακόνων.

Κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 2012:

Ἐλειτούργησε τὴν 7ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Τριπόλεως κατὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον Χειροτονίαν τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ κ. Θεοκλήτου Ἀθανασοπούλου, τὴν 14ην εἰς τὴν Πλατάναν, τὴν 21ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ζερμπίτσης, τὴν 23ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν (Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου), τὴν 26ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Πακίων, τὴν 27ην εἰς Καρυᾶς, τὴν 28ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν (ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς Δοξολογίας καὶ ἔλαβε μέρος εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἐπετείᾳ).

Ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 20ήν εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Ἰωάννου Γουβῶν, τὴν 25ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Παπαδιανίκων καὶ

τὴν 31ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τοῦ Γηροκομείου Σπάρτης.

Ἐβάπτισε τὴν 14ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Βαλύρας γενέτειρας αὐτοῦ τὸ τρίτον τέκνον τοῦ Δημητρίου καὶ Παναγιώτας Πολιτοπούλου, ἐγγονῆς αὐτοῦ.

Ἡύλογησε τὴν 13ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος τὸν γάμον τοῦ Πέτρου Βαϊλάκη καὶ τῆς Αἰκατερίνης Τζανάκου καὶ τὴν 27ην εἰς Ἀνώγεια τὸν γάμον τοῦ Ἀναστασίου Κανελλάκη καὶ τῆς Αἰκατερίνης Μακρυκώστα.

Πρόεστη τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδείας τὴν 8ην εἰς Φοινίκιον τοῦ Ἀναγνώστου Γεωργίου Μπελεργῆ, τὴν 6ην εἰς Σπαρτιᾶν τοῦ Ἱερέως Κων/νου Δρογκάρη, τὴν 19ην εἰς Ἁγιον Νικόλαον Βοιῶν τῆς Κηδείας τοῦ Στυλιανοῦ Λιβανοῦ, τὴν 21ην εἰς τὸν Θεολόγον τῆς Κηδείας τοῦ Γεωργίου Ἀνάγνου καὶ τὴν 23ην εἰς τὸ Ξηροκάμπι τῆς Κηδείας τῆς Παναγιώτας Βολτῆ. Ὡσαύτως τὴν 2αν ἐτέλεσε τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Σπάρτης Κυπριανοῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἰωάννου Θεολόγου οἰκισμοῦ Παπάγου καὶ τὴν 12ην ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ προκατόχου αὐτοῦ Ἱεροθέου εἰς τὸ Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἰβήρων.

Ἐπίσης προέστη τῆς Δοξολογίας τὴν 20ήν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Αστυνομίας.

Συμμετέσχε εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς τακτικῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὸ ἀπὸ 2-5 Ὀκτωβρίου χρονικὸν διάστημα.

Π ρ ο ῆ ὄ ρ ε υ σ ε τὴν 10ην συνεδρίασεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων, τὴν 15ην συνελεύσεως τῶν ἐργαζομένων εἰς αὐτό, τὴν 25ην Συνάξεως τῶν Ἀρχιερατικῶν Ἐπιτρόπων, τὴν 29ην τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ προσκυνηματικοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Σπάρτης καὶ τὴν 31ην συνεδρίασεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἦ μί λ η σ ε τὴν 29ην εἰς τὸ Μουσικὸν Γυμνάσιον προσκληθεῖς ὑπὸ Καθηγητῶν καὶ Μαθητῶν.

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 2012:

Ἐ λ ε ι τ ο ῦ ρ γ η σ ε τὴν 1ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τῆς ὁμωνύμου ἐνορίας, τὴν 4ην εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα ὅπου καὶ ἐκκλησιάσθησαν οἱ Σύεδροι οἱ ὅποιοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸ Διεθνὲς Συνέδριον τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐρευνας Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ, τὴν 8ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ταξιαρχῶν τοῦ ΚΕΕΜ Σπάρτης, τὴν 9ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Συκέας, τὴν 10ην εἰς Σπαρτιᾶν (τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ Ἱερέως Κων/νου Δρογκάρη), τὴν 11ην εἰς τὸν προσκυνηματικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλείου Σπάρτης, τὴν 18ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν, τὴν 21ην εἰς τὸν ἴδιον Ναὸν (καὶ ἐν συνεχείᾳ προέστη τῆς δοξολογίας ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν ἐνόπλων Δυνάμεων), τὴν 25ην ἐπίσης εἰς τὸν αὐτὸν Ἱερὸν Ναὸν ἐπὶ τῇ ἐπετείᾳ τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως καὶ ἐτέλεσε τὸ Μνημόσυνον

τῶν 118 ἐκτελεσθέντων ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Κατοχῆς, τὴν 26ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ πολιούχου μας Ὁσίου Νίκωνος μετ' ἄλλων ἀρχιερέων προσκληθέντων πρὸς τοῦτο.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ἄ τ η σ ε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν τὴν 7ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ταξιαρχῶν Νιάτων, τὴν 8ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Συκέας, τὴν 18ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ὁσίου Νίκωνος ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει τῆς Εἰκόνης Αὐτοῦ, τὴν 20ὴν εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Εἰσοδίων Γκοριτσᾶς, τὴν 24ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίας Αἰκατερίνης Βρονταμᾶ, τὴν 25ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Πολιούχου μας μετ' ἄλλων ἀρχιερέων καὶ τὴν 29ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱερὸν Ναὸν τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου Γουβῶν.

Ἡ ὑ λ ό γ η σ ε τὴν 10ην εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς Νέας Σμύρνης τὸν γάμον τοῦ Βασιλείου Κουράκου καὶ τῆς Κυριακῆς Γεωργέα.

Π ρ ο ε σ τ η τῆς Νεκρωσίμου Ἀκολουθίας τῆς Κηδεῖας τῆς αἰφνιδίως θανούσης Μαρίας Διαμαντάκου θυγατρὸς τοῦ Ἐφημερίου Λιαντίνας τὴν 30ὴν εἰς Γοράνους.

Ἦ σαύτως ἐτέλεσε τὴν 13ην εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μεσσηνίας Χρυσοστόμου Θέμελη ἐπὶ τῇ ἐπετείᾳ τῆς ἑορτῆς αὐτοῦ, τὴν 3ην εἰς τὸ Α' Κοιμητήριον Ἀθηνῶν προέστη τοῦ τεσσαρακονθήμερου Μνημοσύνου τοῦ Θεοδώρου Σαραντοπούλου, τὴν 25ην εἰς τὸ

Μονοδένδρι τρισαγίου ὑπὲρ τῶν ἐκτελεσθέντων 118.

Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε τὴν 15ην εἰς τὸ πνευματικὸν Κέντρον τοῦ Ὁσίου Νίκωνος Συνάξεως Ἱερέων, τὴν 16ην τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου Γεωργιτσίου, τὴν 22αν συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γηροκομείου Νεαπόλεως, τὴν ἰδίαν ἡμέραν συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τῶν Κατασκηνώσεων Νεαπόλεως, τὴν ἰδίαν ἡμέραν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γηροκομείου Μολάων καὶ τὴν 28ην συνεδριάσεως τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἀσύλου Ἀνιάτων Σπάρτης.

Π α ρ έ σ τ η καὶ ὠμίλησε τὴν 18ην εἰς τὴν Στέγην Νεότητος κατὰ τὴν ἐορταστικὴν ἐκδήλωσιν τὴν ὁποῖαν ὀργανώνει κατ' ἔτος ὁ λαμπρὸς Σύνδεσμος τῶν Ἀπανταχοῦ Λακῶνων πρὸς τιμὴν τῶν ἀριστούχων ἀποφοίτων ἀπὸ τὰ Λύκεια τῆς Λακωνίας.

Ἐπίσης ὠμίλησε τὴν 4ην εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον Μολάων μὲ θέμα «τί μοῦ εἶπαν τὰ παιδιὰ νὰ σᾶς εἰπῶ» προσκληθεῖς ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων «Ἡ Ἁγία Παρασκευή».

Κατὰ τὰς ὑπολοίπους ἡμέρας ἐπεσκέφθη τὸ Νοσοκομεῖον τῆς Σπάρτης, τὰ φιλανθρωπικά μας Ἰδρύματα καὶ οἰκογένειες κατ' οἶκον ποὺ δοκιμάζονται ἀπὸ ἀσθένειες μελῶν τους καὶ ἀπὸ θάνατον προσφιλῶν προσώπων τους.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης

κ. ΘΕΟΚΤΙΣΤΟΣ

Κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 2012:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 2αν εἰς τὴν Ἱερά Μονὴ Ἁγίων Τεσσαράκοντα, τὴν 8ην εἰς

τὴν Ἱερά Μονὴ Φανερωμένης Ἀναβρυτῆς, τὴν 9ην εἰς Μεταμόρφωσιν, τὴν 14ην εἰς Μολάους, τὴν 16ην εἰς Παπαδιάνικα, τὴν 23ην εἰς Ἐλίκαν καὶ τὴν 30ὴν εἰς Ἅγιον Νικόλαον Σπάρτης.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε τὴν 7ην εἰς Ἄσωπόν.

Κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον 2012:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 7ην εἰς Ἅγιον Βασίλειον Τριπόλεως κατὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Ἱερισσοῦ κ. Θεοκλήτου, τὴν 14ην εἰς ΒρέσθENA, τὴν 20ὴν εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Ἀμπελακίου Μεγαλοπόλεως, τὴν 21ην εἰς Γεράκιον, τὴν 26ην εἰς Τσεραμιό καὶ τὴν 28ην εἰς Μολάους.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε τὴν 25ην εἰς Μαγούλα.

Π α ρ έ σ τ η τὴν 6ην εἰς τὴν χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Χρυσοστόμου.

Κατὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον 2012:

Ἐ λ ε ι τ ο ὑ ρ γ η σ ε τὴν 4ην εἰς Ποταμιάν, τὴν 8ην εἰς Λογκάστραν, τὴν 9ην εἰς Καλογωνιάν, τὴν 11ην εἰς Γεωργίτσιον, τὴν 18ην εἰς Βουτιάνους, τὴν 21ην εἰς Λεωνίδιον (προσκεκλημένος τοῦ οἰκεῖου Ἱεράρχου Σεβ. Μητροπολίτου Μαντινείας κ. Ἀλεξάνδρου), τὴν 25ην εἰς Λογκανίκον, τὴν 26ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸν Ὁσίου Νίκωνος Σπάρτης καὶ τὴν 30ὴν εἰς Καρυάς.

Ἐ χ ο ρ ο σ τ ᾶ τ η σ ε τὴν 7ην εἰς Λέημονα, τὴν 8ην εἰς Βλαχιώτη, τὴν 20ὴν εἰς Λεωνίδιον καὶ τὴν 25ην εἰς Ὅσιον Νίκωνα Σπάρτης.

Από τὸ Γενικὸ Ἱερατικὸ Συνέδριο (Σπάρτη, 04-09-2012)

*Απὸ τὴν ἐπίσκεψι Δημοτικοῦ Σχολείου στὸ ἄσυλο Ἀνιάτων Σπάρτης
κατὰ τὴν Παγκόσμια Ἡμέρα Ἀτόμων μὲ Ἀναπηρία (03-12-2012)*

Από την πανήγυρη τοῦ Ὁσίου Νίκωνος. Διακρίνονται ἀπὸ ἀριστερὰ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἀνδρούσης κ. Θεόκτιστος, ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας κ. Εὐστάθιος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χίου κ. Μάρκος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Σαλῶνων κ. Ἀντώνιος (26-11-2012)

Ἐκδοχὴ ἀπὸ τῆς λιτανείας τῆς Ἱερᾶς Εἰκόνας τοῦ Ὁσίου Νίκωνος, Πολιοῦχου Σπάρτης